

ΕΥΘΥΤΕΝΩΣ

Χρήστος Μπελέρχας → Διευθύνων Σύμβουλος Rothsay Accounting Services Miranda P/L

ΟΤΑΝ Ο ΛΥΚΟΣ ΦΥΛΑΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ

Oι παλαιότερες γενεές, είχαν μάθει να σπρίζονται στο κράτος και να σπρίζουν το κράτος. Το κράτος, μέσω της κυβέρνησης, είχε την ευθύνη να προστατεύει τους πολίτες του από εξωτερική απειλή και να δημιουργεί τις απαραίτητες υποδομές για την άνοδο του βιοτικού τους επιπέδου. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, δημιουργήθηκαν οι οργανισμοί κοινής ωφελείας, όπως η Εταιρεία Υδάτων, η Ηλεκτρική Εταιρεία, η Τηλεφωνική Εταιρεία, οι Αστικές Συγκοινωνίες, ακόμα και κρατικές τράπεζες, ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες στον πολίτη. Ξεχωριστή θέση είχε το σύστημα υγείας το οποίο δεν είχε διαχωριστική γραμμή μεταξύ ιδιωτικής κάλυψης και κρατικής. Το κράτος είχε την ευθύνη για την ομαλή λειτουργεία αυτών των οργανισμών και την παροχή των υπηρεσιών τους σε προστιτές τιμές, αφού το κέρδος δεν ήταν ο κύριος λόγος της ύπαρξής τους. Οι πολίτες είχαν τη σιγουρία πως το κράτος δεν τους υπερχρέωνε αλλά ακόμη και αν πλήρωναν κάτι παραπάνω, θα το έπερναν πίσω μέσω κάποιας υπηρεσίας που θα προσέφερε το κράτος. Έτσι γιαγιάθηκαν αυτοί οι οργανισμοί και οι κυβερνήσεις τους χρησιμοποιούσαν όλο και περισσότερο για τα δικά τους πολιτικά συμφέροντα. Μέχρι που μπήκαν στο στόχαστρο του μεγάλου κεφαλαίου που τους έβλεπε σαν τις παχιές αγελάδες από τις οποίες θα μπορούσε να αρμέξει περισσότερο γάλα από όσο άρμεγε το κράτος. Έτσι ξεκίνησαν τα προγράμματα ιδιωτικοποίησης μεγάλων κρατικών οργανισμών και εταιρειών. Άλλοτε με τη δικαιολογία της «ξεγίανσης» και άλλοτε με την υπόσχεση της παροχής καλύτερων υπηρεσιών, όλοι σχεδόν οι οργανισμοί κοινής ωφελείας και οι πλέον κερδοφόρες κρατικές εταιρείες και έργα υποδομής, όπως λιμάνια και αεροδρόμια, πέρασαν στα χέρια του μεγάλου κεφαλαίου, που ένα σημαντικό μέρος του προέρχεται από το εξωτερικό. Για να γίνει αυτό όμως, έπρεπε να προηγηθεί μία αλλαγή στον τρόπο που έβλεπαν οι πολιτικοί το ρόλο του κράτους-προστάτη του πολίτη. Το κεφάλαιο και οι διεθνείς αγορές ήθελαν να περιορίσουν το ρόλο του κράτους σε ρόλο κομπάρου που απλά θα εισπράτει τους φόρους και θα παρέχει μερικές υπηρεσίες στους πολίτες. Αυτό δεν ήταν δύσκολο να το πετύχουν, αφού με τη ρηματοδότηση που παρείχαν στους υποψήφιους στις εκλογές, κατάφεραν να εκλέξουν αρκετούς που θα ασπάζονταν και θα πρωθούσαν τους στόχους του μεγάλου κεφαλαίου και θα έπειθαν και τον λαό να μην αντιδράσει. Ο Δούρειος Ίππος που χρησιμοποιήθηκε σε παγκόσμια κλίμακα, ήταν τα Σοσιολδημοκρατικά-Εργατικά κόμματα, τα οποία έλεγχαν τα εργατικά συνδικάτα, τα οποία μπορούσαν να αντιδράσουν δυναμικά απέναντι στις ιδιωτικοποίσεις. Χάριν της παραμονής του κόμματός τους στην εξουσία,

είτε δεν αντέδρασαν, είτε οι αντιδράσεις τους ήταν χλιαρές. Το κεφάλαιο επίσης κατάφερε να αλλάξει σταδιακά και το νομοθετικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί και να μεταθέσει την επιβλέψη της δράσης του από το κράτος, στον εαυτό του. Με απλά λόγια, εισήγαγε την αυτοεπίβλεψη. Οι τράπεζες επιβλέπουν τον εαυτό τους οι δικηγόροι, οι λογιστές, οι κτηματομεσίτες, το χρηματιστήριο, όλοι αυτοεπιβλέπονται, μέσω των επαγγελματικών τους συλλόγων. Το κράτος περιορίζεται πλέον στο ρόλο του κομπάρου που επεμβαίνει με τις δικές του εποπτικές υπηρεσίες, μόνο σε εξώφθαλμες περιπτώσεις κατάχρησης του δικαιώματος της αυτοεπίβλεψης. Τα αποτελέσματα των ιδιωτικοποιήσεων των οργανισμών κοινής ωφελείας, τα αισθάνονται οι πολίτες όταν λαβαίνουν τους υπέρογκους λογαριασμούς για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Ακόμη πιό εξάθαρα φαίνονται στις ανακοινώσεις των επίσιων κερδών τους που δίνονται στη δημοσιότητα και χρόνο με το χρόνο, ανεβαίνουν όλοι και ψηλότερα. Η δικαιολογία που δίνουν οι διευθυντές τους είναι, πως έχουν καθήκον να δώσουν ένα αποδεκτό μέρισμα στους μετόχους για την επένδυσή τους. Αυτό το αποδεκτό μέρισμα όμως, είναι ένας στόχος που αλλάζει συνεχώς. Κάποιος που αγόρασε μετοχές της Commonwealth Bank με \$11 για παράδειγμα το 1996 και πάρνει \$4.30 μέρισμα καθαρό το 2018, έχει απόδοση 39.09% το χρόνο επί του αρχικού του κεφαλαίου. Αν υπολογίσουμε και τον φόρο \$1.84 που έχει πληρώσει για λογαριασμό του η τράπεζα, η μικτή απόδοση φτάνει το 55.82%. Αυτός ο μέτοχος θα πρέπει να είναι ευχαριστημένος με την απόδοση της επένδυσή του. Οι διευθυντές όμως, υποστηρίζουν πως έχουν υποχρέωση να πληρώσουν αρκετό μέρισμα για να είναι ικανοποιημένος και ο μέτοχος που αγόρασε μετοχές το 2016 με \$100. Για αυτόν η μικτή απόδοση είναι \$6.14 και δεν θεωρείται αρκετό και δεν θα βοηθήσει στο να ανέβει η τιμή της μετοχής ψηλότερα. Όταν θα πάει όμως ψηλότερα, θα πρέπει να ανέβει ξανά η απόδοση για να μην πέσει η τιμή της μετοχής. Με μία τέτοια λογική, τα συμβούλια των ιδιωτικοποιημένων πλέον πρώτων κρατικών οργανισμών, όπως και πολλών άλλων ιδιωτικών εταιρειών, ξεπερνούν τους κανόνες που οι ίδιοι έχουν θέσει στον εαυτό τους. Τα αποτελέσματα τα βλέπουμε στη Βασιλική Επιτροπή που εξετάζει τη λειτουργεία των τραπεζών. Αρχίζουν από απλή παραβίαση των κανονισμών και φτάνουν μέχρι και οργανωμένο οικονομικό έγκλημα σε βάρος των πελατών τους. Όμως και η τιμή των μετοχών των τραπεζών δεν έχει ανέβει και αντίθετα, πέφτει συνεχώς όσο συνειδητοποιείται το μέγεθος των παραβάσεων. Το ίδιο συμβαίνει και με τα συνταξιοδοτικά ταμεία, τα οποία διαχειρίζονται \$2.6 τρισεκατομμύρια αποταμιεύσεις των εργα-

ζομένων για τη σύνταξή τους. Τα έσοδα ολόκληρης της Αυστραλίας, δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, φτάνουν το \$1.8 τρισεκατομμύριο το χρόνο. Επομένως τα \$2.6 τρισεκατομμύρια, αντιπροσωπευουν ένα τεράστιο ποσό, το οποίο διαχειρίζονται κυρίως συνταξιοδοτικά ταμεία που ανήκουν στις τράπεζες. Τα σκάνδαλα που αποκαλύπτονται σχετικά με τις πρακτικές που ακολουθούν οι τράπεζες για να απομυζούν όλο και μεγαλύτερα ποσά από τα συνταξιοδοτικά ταμεία είναι εξοργιστικά. Ακόμη πιό εξοργιστικές είναι δηλώσεις σαν του πρώτου Διοικητή της Αποθεματικής Τράπεζας Αυστραλίας, ο οποίος δήλωσε πως αυτά γίνονται για πολλά χρόνια. Το γεγονός πως οι δικές του εποπτικές υπηρεσίες, μόνο σε εξώφθαλμες περιπτώσεις κατάχρησης του δικαιώματος της αυτοεπίβλεψης. Τα αποτελέσματα των ιδιωτικοποιήσεων των οργανισμών κοινής ωφελείας, τα αισθάνονται οι πολίτες όταν λαβαίνουν τους υπέρογκους λογαριασμούς για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Ακόμη πιό εξάθαρα φαίνονται στις ανακοινώσεις των επίσιων κερδών τους που δίνονται στη δημοσιότητα και χρόνο με το χρόνο, ανεβαίνουν όλοι και ψηλότερα. Η δικαιολογία που δίνουν οι διευθυντές τους είναι, πως έχουν καθήκον να δώσουν ένα αποδεκτό μέρισμα στους μετόχους για την επένδυσή τους. Αυτό το αποδεκτό μέρισμα όμως, είναι ένας στόχος που αλλάζει συνεχώς. Κάποιος που αγόρασε μετοχές της Commonwealth Bank με \$11 για παράδειγμα το 1996 και πάρνει \$4.30 μέρισμα καθαρό το 2018, έχει απόδοση 39.09% το χρόνο επί του αρχικού του κεφαλαίου. Αν υπολογίσουμε και τον φόρο \$1.84 που έχει πληρώσει για λογαριασμό του η τράπεζα, η μικτή απόδοση φτάνει το 55.82%. Αυτός ο μέτοχος θα πρέπει να είναι ευχαριστημένος με την απόδοση της επένδυσή του. Οι διευθυντές όμως, υποστηρίζουν πως έχουν υποχρέωση να πληρώσουν αρκετό μέρισμα για να είναι ικανοποιημένος και ο μέτοχος που αγόρασε μετοχές το 2016 με \$100. Για αυτόν η μικτή απόδοση είναι \$6.14 και δεν θεωρείται αρκετό και δεν θα βοηθήσει στο να ανέβει η τιμή της μετοχής. Με μία τέτοια λογική, τα συμβούλια των ιδιωτικοποιημένων πλέον πρώτων κρατικών οργανισμών, όπως και πολλών άλλων ιδιωτικών εταιρειών, ξεπερνούν τους κανόνες που οι ίδιοι έχουν θέσει στον εαυτό τους. Τα αποτελέσματα τα βλέπουμε στη Βασιλική Επιτροπή που εξετάζει τη λειτουργεία των τραπεζών. Αρχίζουν από απλή παραβίαση των κανονισμών και φτάνουν μέχρι και οργανωμένο οικονομικό έγκλημα σε βάρος των πελατών τους. Όμως και η τιμή των μετοχών των τραπεζών δεν έχει ανέβει και αντίθετα, πέφτει συνεχώς όσο συνειδητοποιείται το μέγεθος των παραβάσεων. Το ίδιο συμβαίνει και με τα συνταξιοδοτικά ταμεία, τα οποία διαχειρίζονται \$2.6 τρισεκατομμύρια αποταμιεύσεις των εργα-

τομείς. Οι πολίτες χρειάζονται την κρατική επίβλεψη των ιδιωτικών εταιρειών και προστασία όπου απαιτείται. Η κοινή γνώμη, θεωρεί πως ο πολίτης πέφτει θύμα εκμετάλλευσης καθημερινά από τα σούπερ μάρκετ, τις εταιρείες πετρελαίου, τις ιδιωτικές ασφάλειες υγείας, τις εταιρείες πλεκτρισμού και φυσικού αερίου τις εταιρείες τροφίων και άλλων. Φυσικά δεν μπορεί να έχουμε τη δημιουργία Βασιλικών Επιτροπών κάθε λίγο, αλλά μπορούμε να απαιτήσουμε από την κυβέρνηση να δυναμώσει τις αρμόδιες αρχές αντί να περικόπτει την προϋπολογισμό τους όπως έκανε με την ASIC. Το ίδιο έκανε η κυβέρνηση και με το κανάλι ABC, το οποίο μαζί με την εφημερίδα Sydney Morning Herald, άρχισαν να ξεπλίγουν το κουβάρι των αποκαλύψεων για τα σκάνδαλα των τραπεζών, πράγμα που οδήγησε στη δημιουργία της Βασιλικής Επιτροπής. Φυσικά η κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να διαλέξει το κουκούλωμα των σκανδάλων, ξεδοντιάζοντας οικονομικά αυτούς που τα αποκαλύπτουν. Φυσικά και ο